

АНТРОПОСОФСКИ ВЕСТИ

Брой 19
Йоанов ден 2007
Цена: по желание

Издава се от Антропософското общество в България

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред, предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на Реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят д-р Рудолф Щайнер (1861 - 1925) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

Сергей Прокофиев

Кръговратът на годината и седемте изкуства (откъс)

Съдържание:

- 1 Кръговратът на годината и седемте изкуства
- 2 Доверие избрано в свобода
- 5 Как можеш да победиш, ако не си наред отвътре?
- 9 Българско участие в Годишната Световна Конференция по Биодинамично Земеделие
- 9 Конференция „Душата на Европа“
- 10 „За сърцето“
...и още за конференцията в Унгария
- 11 Български антропософи се представиха на европейска антропософска конференция „Душата на Европа“
- 12 СТАНОВИЩЕ на УС на АОБ
- 12 Бодисатвата на ХХ век или духовното събитие на ХХ век?
- 13 Работа с мистериите чрез изкуство
- 14 Умението да се вслушваш в другостта на другия
- 14 В памет на Вера Гюлгелиева
- 15 Обръщение на Управителния съвет
- 16 Антропософски групи

Земните изкуства са дълбоко свързани с годишните празници и с мировите тайни, които тези празници изразяват. Ако изживеем всичките седем изкуства в кръговрата на годината по описания начин, те ще засияят в земното развитие като седемте звезди в десницата на Сина Човешки, както това е описано в Апокалипсиса...

...нека разгледаме още един голям празник, летният Йоанов празник. По това време на годината Земята е издишала напълно, душата и духът ѝ се намират извън нея, в мировите простори. Самата тя е потънала в дълбок сън пронизан от чудни сънища, чийто външен израз са цялото богатство и великолепие на лятната природа.

Онова, което преди това през годината е било формирано и направлявано по-скоро от сферите на седемте планети, сега преминава под ръководството на неподвижните звезди, осъществявано посредством Слънцето, което въздейства особено силно през лятото. Причината за това трябва да се търси във факта, че в периода, когато духовно-душевната част на Земята се намира в духовния свят, нейното физическо и етерно тяло трябва да бъдат поддържани от висшите йерархии с помощта на сили, идващи от областта разположена отвъд света на планетите. Тази поддръжка е необходима за да може етерно-физическата част на земята да продължи своето съществуване въобще. Тя може да постигне тази връзка със звездната сфера единствено чрез Слънцето като звезда, която ръководи Земята. Тук от макрокосмическа гледна точка със Земята се случва същото, което става и със спящия човек, върху чието физическо и етерно тяло, напуснати от астралното тяло и аза, оказват въздействие висшите духовни йерархии, като поддържат техния живот.

За разглежданата от нас тема казаното до тук означава, че на тази заключителна степен всичките описани седем изкуства заедно със стоящите зад тях космически сили сега трябва да бъдат приведени във висша хармония подобно на това, както кръгът на зодиака обхваща отвън седемте планети в техния бяг. Кое изкуство може да бъде още по-възвишено, още по-всеобхватно от разглежданите седем? Кое изкуство може, като октава, да обхване всичките седем описани степени.

Ние видяхме как седемте изкуства са свързани с определени видове космическа дейност, които намират израз в последователността на годишните празници. При това ставаше дума не само за седемте земни изкуства, но също и за техните духовни източници, космическите им праобрази. Така, в предишното изложение беше обърнато внимание на архитектуриката на космическите мисли, след това – на космическите пластично-формиращи сили, по-нататък – на космическите имагинации или космическата живопис, на космическата музика или музиката на сферите, на космическото Слово, на космическите източници на евритмията, възникнала от взаимодействието и хармонизацията на силите на етерния Космос в човека; на края, беше обърнато внимание също на социалното изкуство, чиито корени трябва да се търсят във взаимодействието на хората, осъзнали своя космически произход чрез Кръщението с Дух и огън. Какво всъщност обединява всички седем изброени видове космическа дейност? Това е космическият източник на техния произход, от който и възниква осмото, завършващо и същевременно висше изкуство - изкуството да се живее в хармония с целия космос. В него, като в могъщо лоно, почитват всички други космически-земни

изкуства. А пътят, по който това изкуство може да се овладее се състои в дълбокото разбиране на духовното същество на самия кръговрат на годината и в празнуването на основните му празници, имащи за цел все по-дълбокото изживяване на Христос като новия Дух на Земята, донесъл на Земята цялата пълнота на космическите сили и така положил началото на новото и напълно съзнателно обединяване на човечеството с целия духовен Космос.

Как е свързано това висше изкуство с летния празник на Йоан, с празника на земното раждане на онази най-древна индивидуалност на човечеството, която на Поврата на Времената се прояви в лицето на Йоан Кръстител? Бидейки последният велик пророк на стария свят, Йоан същевременно стана първият предвестник на настъпващия нов Християнски Еон. Неговите слова звучат от всеобхватната мъдрост на миналото, чиито извори произтичат още от сферата на Отца: "Той ще расте, а аз ще се смаявам" (Йоан.4,30). Те означа-

ват: малкият, ограничен, земен човек трябва да се смаява, а бъдещият Космически Човек на настъпващата нова епоха трябва да расте. До това висше изповедание достига човекът в епохата преди Мистерията на Голгота.

След това ние намираме тези думи да звучат още веднъж от друг ъгъл вече по християнско време. Но сега те се появяват в напълно изменен вид. Онова, което Йоан Кръстител изговори като чисто откровение на силите на Божествения Отец, сега, родено от силите на Божествения Син, се представя в думите на Апостол Павел: "Не аз, а Христос в мен" (Гал.2,20). Те означават: не малкият, ограничен, земен човек, а Космическият Човек – Христос в мен. Това е възраждане на думите на Йоан Кръстител от сферата на Сина, от сферата на Христос.

В наше време тези думи са преминали през една трета метаморфоза. През 20-ти век те бяха родени още веднъж, сега вече не само от силите на Отца и не само от Си-

лите на Сина, а от работещите заедно сили на Отца и Сина – в откровението на Светия Дух. Тази трета метаморфоза се съдържа в думите на Рудолф Щайнер, с които той, изхождайки от Духа, определя самата вътрешна същност на Антропософията: "Антропософията е път на познание, който би желал да доведе духовното в човека до духовното във Вселената. Тя се проявява в човека като необходимост на сърцето и чувството."

Най-верният път да се доведе духовното в човека до духовното във Вселената, а това значи – духа на човека до вселенския или Светия Дух, е съзнателното изживяване на кръговрата на годината и неговите основни празници. Този път съединява Антропософията със цялото развитие на християнството на Земята. От тук става разбираем смисъла на думите на Рудолф Щайнер, че "Антропософията би желала нейната съдба да бъде едновременно и съдба на християнството".

Сергей Прокофиев

Доверие избрано в свобода

Каква е нашата връзка с Рудолф Щайнер днес?

Наскоро имаше голяма дискусия как да формираме нашата връзка с Рудолф Щайнер, духовният учител и основател на антропософията. Настоящото есе е един вид подход към този въпрос. От само себе си се разбира, че има също и други гледни точки и други подходи към Рудолф Щайнер. Личната връзка изявена тук, може да послужи като стимул за антропософите да формулират своята лична връзка с него.

За да се намери изход от обезпокояващата ситуация, в която Антропософското общество и увеличаващото се антропософско движение се намират днес, трябва първо да се диагностицира болестта, използвайки почти медицинска прецизност и обективност. Точно това е, което Питър Слег прави в своето есе "Трябва ли да мълчим?" (Дас Гьотеанум № 47, 2003). Той стига до заключението, че не антропософията или Рудолф Щайнер са въвн от синхрон с нашето време: истинската причина за болестта лежи в нас, антропософите по целия свят.

Автономен оформител на своята епоха.

Себепознанието винаги е било, а и до днес е трудно начинание. Човек постоянно се среща с изкушението да търси причините за своята слабост и недостатъци някъде

другаде вместо в самия себе си. От многото години опит мога само да кажа, че където и да е, когато някой говори или пише относно главните източници на антропософията, това се посреща с голям интерес. Това е така, защото антропософията е най-модерното и съвременно за деня нещо, за което някой може да помисли, а именно Рудолф Щайнер обясни с примери новите духовни способности, които човечеството ще развие в далечното бъдеще.

Какво означава нещо да бъде съвременно или модерно днес? Напоследък в антропософските кръгове продължава да се чува, че Рудолф Щайнер е бил "дете на своето време". Аз искам силно да се противопоставя на това съждение. В същност, само през детството някой може да бъде дете. Само тогава е напълно оправдано да бъде зависим и повлиян от родители и безброй други обстоятелства. Обаче, ако някой остане зависим в този смисъл и в своята зряла възраст, тогава той не само е изпаднал от правилното индивидуално развитие, но също и от развитието на цялото човечество, което означава – от своята епоха. Такъв човек не може повече да бъде в крак със своето време.

В противовес на това, Рудолф Щайнер не е бил никакво "дете на своето време", а великият човешки приятел на Духа на нашето време. Именно поради това Рудолф Щайнер можа да говори за космическата мистерия на Михаил в наше време и да опише духовните пътеки и вътрешния свят на това възвишено йерархическо същество по начин, който само близък приятел може да направи. В качеството си на такъв, Рудолф

Щайнер беше съ-творец, наистина, един автономен оформител на своето време и на бъдещето.

В своята книга "Как се постигат познания за висшите светове" Рудолф Щайнер описва как духовният ученик, като последица от своята среща с по-малкия пазач на прага, се освобождава от всякакво ръководство на духовни същества. От там нататък той повече не е ръководен от групови духове, нито дори от Духа на епохата. Това означава, че вече на това стъпало (което не е много високо) той спира да бъде тяхно дете. Това е именно модерното посвещение. От този момент нататък, ученикът трябва отново да основе своята връзка с йерофанта в свобода, изхождайки от силата на своя собствен аз. Чрез това той постепенно ще става съзнателен сътрудник на Духа на епохата и неин независим оформител.

Свободните същества живеят в доверие

Противно на това, ние, многото ученици на Рудолф Щайнер едва ли можем да се наречем приятели на Духа на епохата, защото сме предимно деца на нашето време. Все пак, една от характеристиките на Михаил, когото Рудолф Щайнер описва като "духовен герой на свободата" е, че той не иска никого като "дете". Точно обратното. Днешната цивилизация, от която ние все още сме зависими, стои под знака на анти-михаелически влияния, чиито деца сме все още, т.е. ние сме зависими и повлияни от тях. Ето защо, ние все още сме неспособни да се справим с многото проблеми, с които се среща Антропософ-

ското общество, защото вместо да бъдем в окуражаващите, приятелски прегръдки на Михаил, ние твърде често се поддаваме на изкушението (съзнателно или не) да се подредим в редиците до демона на нашата цивилизация.

Във "Философия на свободата" Рудолф Щайнер говори за социалните връзки между свободните човешки същества, а именно, понеже човешките индивиди са единни с Духа, те могат да изживеят живота си един до друг. Свободният човек живее уверен, че той и другите свободни индивиди са свързани с Духовния свят и, че техните стремежи ще бъдат в хармония. С други думи, като ни дарява антропософията Рудолф Щайнер показва огромно доверие към нас с надеждата, че чрез антропософския път на обучение ние ще бъдем способни да се издигнем самостоятелно към този Духовен свят, изхождайки от който той самият говори и действаше, за да срещне окончателно своите цели с нашите и по този начин, да се срещнем също и с него. Вместо това, някои от неговите "антропософски" критики стигнаха дори толкова далеч да сметат критиката си относно Рудолф Щайнер за постижение на своето лично "интуитивно мислене". Все пак, при по-дълбоко разглеждане, това е само една обикновена интелектуална абстракция, която цели да се търсят приписвани грешки, противоречия и зависимости в Рудолф Щайнер вместо в самите тях. Истинското интуитивно мислене е една цялостна творческа активност, която събужда и стимулира способността за морална фантазия. Това е ясно видимо в плодовете на Рудолф Щайнеровото творчество. За да го разпознаеш, все пак се изисква поне някаква връзка с Духовния свят, от който творческият дух на Рудолф Щайнер работеше.

Първият посветен от такава величина полага началото за работа с масите.

Първият въпрос, изникващ от горното заглавие, е каква е нашата връзка с Рудолф Щайнер днес? Как можем правилно да развиваме такава връзка и по-точно, как да я засилим до такава степен, че да създаде непохватима база за нашата дейност вътре и извън Антропософското общество.

Тук искам да добавя нещо лично. Когато се срещнах с антропософията преди повече от 30 години, не пионерските идеи, които Рудолф Щайнер донесе със себе си - като образование, изкуство, медицина и обработването на земята, бяха главни за мен. Това "само" го постави сред многото други важни индивидуалности на 19-ти и 20-ти век. Разбира се, имах най-висока оценка за неговите постижения и бях дълбоко смаян

от тях, но не беше това, което ме доведе до Рудолф Щайнер. Решаващо за мен бе, че за пръв път в историята на човечеството един посветен от такава величина е работил публично между нас. Той правеше това като посветен, който основаваше своето посвещение върху най-модерните сили на нашето време, или по-точно, той беше човек, който можеше да изследва и описва Духовния свят със същата яснота и прецизност, както човекът на науката описва природата. В същото време аз веднага разбрах, че Рудолф Щайнер като посветен не пасва никъде в днешната цивилизация, защото няма категория за посветени. Нашата цивилизация признава само учени, артисти, лекари, научни изследователи и откриватели. Няма посветени, затова те не могат да бъдат част от обществения живот.

Единственият път, който днес води до Рудолф Щайнер, следователно е пряко ученичество. Това означава, че някой трябва сериозно да полага усилия за да стане негов духовен ученик по пътеката, която той очерта пред нас и която ни описва с прецизност. Следвайки този стремеж, ние трябва постоянно да си напомняме, че вървим по този път след Рудолф Щайнер, с целта един ден да влезем в Духовния свят, където свободното сътрудничество с него ще бъде възможно.

Път на почит и благоговение

Как започва антропософското ученичество, което води към целта на съвременното посвещение? Какви са основните условия? Рудолф Щайнер ги описва съвсем в началото на първата глава от своята главна книга за обучение "Как се постигат познания за висшите светове".

Още на първите страници той говори за едно главно настроение, което е от решаваща важност през целия път на посвещение, описан по-нататък. Той го нарича "път на уважение, на благоговение". За съвременното посвещение тази способност трябва да бъде практикувана по всеки възможен начин, включително и следното: "Ако срещна една личност и критикувам нейните слабости, аз ограбвам себе си от силите за висшето познание. Ако се опитам с любов да се отдам на тези сили, аз печеля такава мощ." Този закон важи за всички нива. Ето защо, Рудолф Щайнер го подчертава толкова силно, посочвайки също, че именно това качество най-много липсва на днешната цивилизация, правейки я толкова неподходяща за висше развитие.

Разбира се, има ситуации в живота, при които човек трябва да критикува, но всеки път, когато това е направено или мислим, че е нужно да бъде направено, ние обек-

тивно се ограбваме от силите на познанието. Рудолф Щайнер веднъж е отговорил на въпроса как е с хората, които употребяват критиката за професия, като например вестникарските критици: "Те имат най-неблагоприятната карма за духовно развитие."

Главното значение на духовното качество ПОЧИТ, особено в нашата епоха произхожда от факта, че най-важният възпитател на съзнателната душа е силата на благоговението. Така, човек би могъл да се опита да приложи гореспоменатото правило във връзка с Рудолф Щайнер, като упражнение за съзнателната душа и с любов да упражнява нейните сили. Ако човек действително направи това, никога няма да му хрумне да търси грешки в него. Тогава чисто теоретичният въпрос дали Рудолф Щайнер е имал някакви грешки става неуместен.

Това разбира се не означава, че в трудовете на Рудолф Щайнер няма места, където възникват въпроси, на които учениците му не могат веднага да отговорят. Обаче, и това постоянно се случва, може би след много години тези особено трудни за разбиране и изглеждащи противоречиви пасажии повдигат своя воал като начало на никога дотогава не предполагани духовни перспективи и хоризонти на познание. Ученикът просто трябва да се въздържа от прибирзани и незрели съждения и трябва да има търпението да живее с един неразрешим въпрос.

По този начин евентуално може да се постигне първата стъпка за приближаване към Рудолф Щайнер, чрез изучаване на трудовете му. Той пише съответно: "Приемни една такава книга като разговор, който авторът провежда с читателя." Тази опитност може да бъде даже по-убедителна при изучаване на неговите лекции. Ако някой някога е изпитал лично колко действителен може да бъде такъв вътрешен разговор с духовния учител, тогава дискусиите относно колко "трудно" е да се разбере антропософията, мъчнотиите с употребата на неговия език или дори двоумението относно нуждата да се изучава това стават безсмислени. Без учене, много учене, някой едва ли би бил способен да срещне Рудолф Щайнер по пътеката на ученичеството. В антропософията ученето формира основата на целия по-нататъшен път на обучение, където разговорът започнат с учителя по време на учебния процес може да доведе до една духовна среща чрез медитативни практики.

Ръководство от духовния свят

Антропософският път на обучение, който Рудолф Щайнер определя също като съвременния розенкройцерски път на пос-

вещение, идентифицирайки го като единствен подходящ път за хората от запада днес, носи една свършено нова връзка с духовния учител. Докато старият ориенталски път на духовно развитие не беше възможен без "пълно подчинение на властта на гурута" и едно важно условие от християнско-гностицината пътека беше постоянното физическо присъствие поне на един учител, съвременният розенкройцерски път на учение се състои в свършено нова връзка, изградена върху истинско приятелство между учител и ученик. Тук властта и пълномощията на духовния учител почиват единствено върху доброволното съгласие на ученика. С други думи, на най-преден план е доверие предложено в свобода. Физическото присъствие на учителя повече не е необходимо. Това означава, че даже дълго след смъртта на учителя той може да продължи да води своите ученици от духовния свят, докато духовният ученик поддържа най-важното условие - пълна вяра и преданост към учителя.

Ние виждаме как Рудолф Щайнер многократно подчертава това условие в своите описания на съвременния розенкройцерски път. По пътя на розенкройцерите, гуруто (духовният учител) все повече се превръща в приятел, чийто авторитет почива върху вътрешно съгласие. Друга връзка освен връзка на силно лично доверие не е възможна. Ако между двамата възникне макар и минимална частица недоверие, тогава връзката, която трябва да съществува между учител и ученик, би била разкъсана и механизмът от сили между учител и ученик би спрял да действа.

Свидетелство за това, че Рудолф Щайнер искаше да изгради цялостна езотерична връзка със своите ученици върху дове-

рие не само в началото на своята работа като духовен учител, а продължавайки до края на живота си, може да бъде намерено в това, което той е казал на 30.01.1924 година относно Школата за Духовна наука. Тук той също подчертава нуждата от доверие по най-виден начин. Той нямаше предвид само вяра в него и във всичко, което той ще предложи в рамките на Училището за Духовна наука, но също така и взаимното доверие между учениците му.

И тук, ние докосваме най-значимата точка на тази дискусия. Думите на Ита Вегман за опасността, че антропософията ще се ариманизира, ако се разпръсва в света разделена от Рудолф Щайнер, не означават просто, че антропософите черпейки от Рудолф Щайнеровото духовно богатство трябва да споменават името на Рудолф Щайнер като техен източник (това е просто задължително благоприличие в рамките на научната практика). Аз вярвам, че отправените от Ита Вегман думи, преди всичко се отнасят до една вътрешна връзка със самия Рудолф Щайнер – връзка, основана на духовно ученичество. Ако тази вътрешна връзка с него липсва, резултатът ще бъде, че представянето на антропософията ще стане плячка на гореспоменатото разводняване и на всяко нещо, което ариманическите същества искат.

Връзка с Рудолф Щайнер

Днес човек може да има единствено далечна историческа връзка с Рудолф Щайнер, подобна на каквато има с всяка велика историческа личност, като Шекспир, Йохан Волфганг Гьоте, или пък някой може да търси с цялата интензивност на душата си да намери в Рудолф Щайнер личния духовен учител, който води своите ученици

от духовния свят и който им говори от най-вътрешните дълбини на техните души.

Не е тайна, че такава интимна връзка с Рудолф Щайнер все повече привлича опозиция или противостоене даже между антропософите. Въпреки това, всеки, който извървява този вътрешен път към Рудолф Щайнер с необходимото усърдие и убеденост и който е отишъл достатъчно далеч по пътя, ще бъде способен да свидетелства от своя личен опит за мигове на блаженство и полученото от тях просветление. Тези опитности с духовната близост на Рудолф Щайнер се отбелязват между най-значимите и най-щастливите в нечий живот.

Във "Философия на свободата" Рудолф Щайнер пише: "Един свободен индивид не изисква съгласие от своите събратя човещи, но го очаква, защото това е неразривно свързано с човешката природа." Такава беше също и връзката на доверие на Рудолф Щайнер. Той никога не я изискваше, но я очакваше, защото това лежи вътре в здравата човешка природа. То лежи в силите, върху които единствено може да се изгради съвременният път на ученичество. Само когато такава доверие в основателя на Антропософското общество заеме централно място в сърцата на членовете на Школата за Духовна наука, Антропософското общество ще бъде способно да разчита на постоянната помощ на Рудолф Щайнер в развиването и разпространението на антропософията по света, без която то никога не би било способно да изпълни духовните задачи поверени му за човечеството.

Сергей Прокофиев

Превод от английски Лиана Антонова

Предстоящо събитие

Уведомяваме всички членове на АОБ, че на 24 юни Сергей Прокофиев ще бъде на посещение в София и гост на антропософите в България.

Сутринта от 10.00 часа той ще изнесе лекция само за членовете на Школата за Духовна наука, след която ще има разговор с тях.

Следобед от 17.00 часа за настоящи и бъдещи членове на Антропософското общество Сергей Прокофиев ще изнесе лекция на тема "Връзката между розенкройцерския и михайловия поток в живота и работата на Рудолф Щайнер".

Лекциите ще бъдат в залата на Славянското дружество, ул. Славянска 6, София.

От УС на АОБ

Сергей О. Прокофиев,

внук на известния руски композитор е роден през 1954 г. в Москва. Завършва живопис и история на изкуствата в Художествената академия в Москва. Живее и работи в Германия. Председател на Руското Антропософско общество. Изтъкнат лектор и автор на духовно-научни изследвания в областта на антропософията, публикувани предимно в издателствата "Verlag am Goetheanum", "Freies Geistesleben", руското издателство "Антропософия" и арменското издателство "Ной". Книгите му са преведени на немски, английски, френски, руски и шведски език.

Как можеш да победиш, ако не си наред отвътре?

Автобиография на Дейвид Англин-Буллис

Независимо колко тъмна мислите, че е тъмницата, била тя реална или въображаема, във вас има светлина, която никога не може да бъде задушена. Аз мога да кажа това със значителен авторитет, след като съм прекарал 27 години (половината от живота ми) в затвора.

Тази одисея започна през 1965 г. с мое то изпращане на 16 годишна възраст в затвор за възрастни, след като бях казал на полицията, че съм на 17, защото не исках да бъда върнат в юношеския исправителен дом, от където бях избягал. Главната причина да не искам да бъда върнат беше, че там имаше един надзирател, от когото ужасно се страхувах. Той идваше в стаята ми нощно време и ме пребиваше жестоко по цялото тяло с една от моите гуменки. Тези побои бяха толкова жестоки, че по своята същност бяха садистични и най-свирепите, които изобщо съм получавал през целия си живот. Но независимо, че бивах целият насинен и ми оставаха отпечатьци в продължение на седмица, това не смекчи моя див и пакостлив нрав.

Преди ареста ми, бях отгледан в типичното американско нефункционално семейство. И двамата, майка ми и доведеният ми баща, бяха алкохолици и душевно изостанали. В социален план, те не притежаваха нито една положителна черта, на която аз да бих искал да подражавам. До ден днешен не мога да се сетя за нито един разговор с който и да е от двамата, в който те да са направили макар и частичен опит да просветлят съзнанието ми или да ме насочат в положителна посока. Просто да кажа, че ми позволяваха да правя абсолютно всичко, каквото си поискам, би било слабо казано.

Когато бях на 11, поради прекомерно кръшкане от училище, многобройни обвинения в кражби и повтарящи се бягства от къщи, юношеският съд се намеси и прехвърли моето попечителство на истинския ми баща. През 1960-та отидох да живея с него и новото му семейство: доведената ми майка, която приближаваше тридесетте; доведен брат на 5 и доведена сестра на 3 г. Те живееха в тих квартал, направо като излязъл от страниците на списание "Лайф", който за мен беше като на другия край на галактиката в сравнение с градския център, в който бях израсъл.

Влюбих се в доведената ми майка още на следващия ден, защото тя беше очарователна, с остър като бръснач ум и възхитително чувство за хумор. Тя стана моят първи истински приятел и беше 10 пъти повече моя майка, отколкото истинската

ми майка някога е била. Баща ми работеше вечерна смяна, така че през седмиците го виждах само по време на вечеря. Въпреки, че не говореше много и беше заклет привърженик на дисциплината, той имаше нежен любвеобилен дух и до ден днешен не мога да кажа една лоша дума за него.

Живях при тях в продължение на три години и половина и това беше най-близкото до нормално детство изживяване, което някога съм имал. Сега, като си припомням как се опитвах отново и отново да поправят един подивял момчешки живот, докато сърцата им едва не се разбиха, виждам, че усилията им са били обречени, тъй като аз вече бях стигнал твърде далеч отвъд границата на завръщане още преди да отида да живея при тях. Дори ме заведоха на детски психоаналитик, който каза, че не употребявал психоза, но вярвал, че аз практически не съм притежавал съвест.

Когато бях на 14, баща ми ме върна обратно в центъра на града да живея при майка ми, понеже беше станало невъзможно да се справят с моето неконтролируемо поведение. Прекарах следващите 2 г. в редуващи се посещения на юношеския исправителен дом и скитосване из улиците с улични банди.

Присъдата, която ме вкара за пръв път в затвора беше за въоръжен грабеж, за който получих 5 г. По онова време в средата на шейсетте, Исправителният дом Йония в северен Мичиган беше брутално, зловещо място, но независимо, че бях най-младият обитател там, аз бързо си паснах точно на мястото сред останалите единаци и хулигани. Всеки ден се замесвах в сбиване през първите 3 дена, за което бях строго наказван с камшик, но бях издържал изпита доказвайки, че съм куражлия, за което бях приет в братския орден на "Братството на прокълнатите".

Пуснаха ме под гаранция 19 месеца по-късно. Като си припомням първата ми присъда, това, което изпъква в паметта ми повече от всичко друго е, че когато бях освободен през 67-а бях много повече закоравял престъпник и два пъти по-яръстен и агресивен отколкото, когато постъпих.

По-голямата част от следващите 3 г. прекарах в затвора като два пъти нарушавах гаранцията си. През този период развих незадоволим апетит за художествена литература. За щастие, имах на разположение една от най-добрите библиотеки в северен Мичиган, защото някакъв заможен предприемач беше завещал частната си библиотека на затвора преди да умре. Имайки предвид, че уменията ми по четене

и писане и речниковият ми запас бяха на нивото на началното училище, и до днес не мога да проумея, какво ме застави да започна да чета класиците на този етап от моя живот. Друг фактор, който прави читателския ми интерес толкова необичаен беше, че всичките ми "колеги" не четяха нищо друго освен булевардна литература: криминалета, фантастика и уестърни. Няма да изброявам всички наистина велики книги, които прочетох през този период, но когато бях в средата на четирийсетте си години ми попадна една класация на стоте най-велики книги на всички времена, съставена от колектив от изтъкнати професори по литература. Изненадващо, аз бях прочел над 30 от тях до навършване на 19 годишна възраст.

Книгата която изпъква в паметта ми над всички останали беше "Човек в търсене на смисъла" от Виктор Франкел. Бях я открил случайно, понеже бях развил силен интерес към Холокоста. Тази книга повече от всяка друга щеше да окаже драматично влияние върху моя живот. Ако има апогей на човешката нечовечност към човека, то той е бил изявен в нацистките лагери на смъртта, разпръснати из Европа. Злото и неимоверните жестокости, които са били извършени срещу евреите нямат паралел в анализите на човешката история. Било е по време на престоя на Д-р Франкел в Аушвиц, когато той е формулирал своята теорема – "Последната от човешките свободи". Един ден той стоял сам в стая пълна със скелето-подобни трупове, които били подредени около него като трупи, подготвени за пещите. Тогава му хрумнала мисълта: "Дори и в тази ситуация, аз все още разполагам със свободата да избира как да реагирам на нея". Въпреки, че на онази възраст не притежавах умствената зрялост, за да вникна напълно в дълбоката мъдрост на теоремата на д-р Франкел, тя щеше да витае из покрайнините на съзнанието ми до края на живота ми.

През 1970-та бях арестуван за убийство втора степен, произтичащо от излязъл от контрол грабеж. На процеса, 11 месеца по-късно, бях признат за виновен и осъден на 10 до 15 години. Бях на 21 когато пристигнах в щатския затвор в Южен Мичиган през май 1971. Нямах и представа, че влизях в един свят, в който щяха да се сбъднат всичките ми кошмари и аз щях да стана свидетел и/или да изпитам (както д-р Франкел) човешката жестокост в нейните най-крайни форми.

В средата на седемдесетте затворът "Джаксън" имаше най-високата степен на

смъртност от всички затвори в Америка. Това беше заради хлабавия режим. Хазартът беше легален и наркотиците от всички видове бяха в изобилие. През 73-та започнах да пуша "трева" редовно, което прерастваше в ежедневие за следващите 5 години. Въпреки, че експериментирах с ЛСД, хероин и амфетамини, "тревата" беше моят предпочитан избор през този период.

Често са ме молили да опиша какво представлява да съм живял в такава среда, където почти ежедневно ставах свидетел как хора биват брутално намушквани с нож и пребивани до смърт, хвърляни от четвъртия етаж на килийния корпус, изгаряни до пепел в заключена килия и свирепо групово изнасилвани. Казвам им, че ако могат да си представят, че са на първата линия при гасене на пожар, това би било съответстващо сравнение. Като си помисля, единственото обяснение, което мога да дам за това, че оцелях невредим (поне физически) през тези диви и насилствени години е, че трябва да съм имал много мощен ангел, който ме е запазил. Особено като се има предвид, че вземах пълноценно участие в затворническата субкултура, което ме изправи пред няколко сблъсъка на живот и смърт с моите съкилийници.

След като издържах 8 г. на този ужас, бях преместен в лагер с облекчен режим, откъдето избягах скоро след това. Два дни и половина по-късно, бях задържан с притежание на пистолет. Впоследствие получих допълнителни 5 г. в добавка към присъдата ми. Няколко месеца след като бях върнат обратно зад стените на затвора, бях хвърлен в "ямата" (строг тъмничен режим), защото бях натрупал няколко дисциплинарни провинения, вариращи от носене на скрито оръжие (нож) до заплюване в лицето на заместник директора. След като опитах буквално да ме пребият до смърт, причинявайки ми счупване на два прешлена на врата, 3 ребра, нос, скула и разкъсване на далака, прекарах следващите 14 месеца в пълна изолация. Въпреки, че администрацията изпробваше своите най-гадни средства за да ме пречупи, държейки ме в пълна тъмнина в продължение на месеци без прекъсване и периодично лишавайки ме от храна в продължение на по 2-3 дена, всичко, което постигнах беше, че заздравих твърдостта ми.

Независимо, че бях отгледан като католик, аз бях на светлинни години от това да бъда духовен човек. Всъщност, бях закоравял агностик, клонящ към атеизъм. След като бях освободен от строгия тъмничен режим, тези мои вярвания се промениха драстично, като приех Исляма и станах мюсюлманин.

Още веднъж, като погледна назад, сега

ясно разбирам защо моят религиозен светоглед претърпя толкова радикална трансформация. За мъжете в затвора е типично да възприемат ревностно всяка идеология, която може да облекчи тяхното душевно страдание. С други думи, затворът по своята същност представлява неумолимо чудовище, което неотклонно и беззвучно поглъща вашата човечност и ви кара да сграбчите всяко нещо, което ще облекчи този глад.

През 1980 срещнах една холандска евритмистка и скоро след това се ожених за нея. Освен че имахме еднаква дата и месец на раждане, ние имахме толкова много други общи неща, че тя вярваше, че сме били близнаци в предишен живот. Не само, че тя стана моят най-добър приятел (и си остава такава и до днес), тя стана и мой наставник и база за сравнение, чрез която отмервам истинската същност на нещата, тъй като тя е далеч най-истинската и най-човечната личност, която някога съм срещал.

През май 1981 бях освободен от затвора, след като излежах 11 години без прекъсване. Седем месеца по-късно уредих да прехвърлят гаранцията ми в Тексас. През 83-та се забърках с друга жена, която забременя. За съжаление, получих развод и се ожених за нея. Дъщеря ми – Кадия – се роди скоро след това.

От 81-а до 86-та няхах контакти с властите. Бях, така да се каже, "излязъл на чисто". По време на тези 5 години се дипломирах в училище за готвачи и отидох да карам 3 годишно чиракуване, работейки в някои от най-добрите ресторанти в Хюстън. В тази година (1986) се бях издигнал до върха на моята професия, заемайки позицията на главен готвач в престижен яхтклуб в Галвестън. За нещастие, употребявах прекомерно трева и кокаин. Една нощ, в състояние на наркотичен транс, офейках с касовата наличност на клуба. Три дни по-късно бях арестуван в Ню Орлиънс по обвинение в опит за умишлено убийство на полицейски служител, притежание на огнестрелно оръжие и притежание на контролирани вещества. Всички тези обвинения бяха по-късно редуцирани до хулиганство, поради компютърна грешка по време на справка за досието ми, която показа, че нямам полицейско досие. Това, което прави тази "грешка" толкова чудодейна е, че през нощта преди явяването ми пред съда бях се молил от самото дъно на душата си, молейки Божествената Същност да спусне воал пред очите на тези, които се опитваха да ме осъдят. С други думи, получих точно това, за което бях помолил. След като излежах 7 месеца в затвора "Париш", бях екстрадиран обратно в Тексас, където по-

лучих 5 години за кражбата от яхтклуба. След като излежах още 7 месеца, бях пуснат под гаранция.

По време на тези 14 месеца съпругата ми се разведе с мен. Година по-късно се сдобрихме и се събрахме да живеем съвместно. Скоро след това тя повдигна обвинение срещу мен за изнасилване, за което аз се признах за виновен и получих 25 години. Поради криминалното ми минало бях изпратен в поделение "Михаил", което беше един от най-опасните затвори в Тексас. Събитията, които се открояват в паметта ми повече от всички други са: през първите 10 дена от моето пребиваване трима съкилийници бяха убити. Срещнах истински "клановец" (член на Ку Клукс Клан), който разкри пред мен крайно антиправителствения и изключително расистки андърграунд, който процъфтяваше в тази страна. Също така, въпреки че участвах фанатично в "Анонимни наркомани" по време на целия ми престой, само часове след като бях освободен вече смърках кокаин.

Причината, поради която излежах само 3 години при 25 годишна присъда беше, че бившата ми съпруга беше ми писала, че ми прощава защото разбира, че станалото е било престъпление от страст. Точно това писмо, което показах на комисията за освобождаване под гаранция, спечели моето освобождаване. Изкарах само два месеца и половина преди да получа нова 18 годишна присъда за кражба на автомобил. Съдът я присъди успоредно с 22-те години, които ми оставаха от предишната ми присъда, така че, когато се завърнах в затвора имах статут на нарушител на гаранция с ново престъпление. Много сериозно се съмнявам, че съм способен да опиша душевното състояние, в което се намирах този път, когато бях върнат в затвора, освен да кажа, че това беше абсолютно най-ниската точка в моя живот. Веднъж чух някой да казва: "Не можеш да започнеш да се издигаш докато не си ударил твърдото дъно." Е, аз се бях сгромолясал в някаква бездънна преизподня и усещах, че ще ми отнеме години дори само да се добера обратно до дъното, камо ли да започна да изправям един живот, който не струваше и пръдня.

Чувството, което възпламени процеса на моето възраждане беше усещането, което изпитах един ден, че не желая да наранявам никого – моето семейство, обществото или себе си – никога повече. За щастие, имах достатъчно здрав разум да осъзная, че се нуждая от професионална помощ, така че поисках такава и през следващите 6 години получавах психо-терапевтични консултации. Моят терапевт ми каза в края на първоначалното интервю, че съм имал важно предимство пред почти всич-

ките му останали клиенти, тъй като аз бях поискал терапия по собствена инициатива, докато на другите тя бе препоръчана от комисията по освобождаване под гаранция. Логиката тук е, че независимо колко пъти си "падал", или колко време си излежал, нищо измислено от човека не може да те промени, защото, след като всичко ти е било казано и причинено, изборът да се промениш си остава твой и само твой.

Някъде през този период - между 92-а и 96-а, възстанових контакта с първата ми съпруга, която преподаваше евритмия в училища в черните провинции на Южна Африка. Също следвах в колеж – специалност психология и работех като наставник и лектор по програма озаглавена "Затвор за един ден", която водеше в затвора рисков контингент освободени под гаранция, за да се срещат с изпечени и/или професионални престъпници с надеждата да се понижат тяхното антисоциално поведение. Върх на моето участие в тази програма беше, когато получих писмо от 19 годишен младеж, което дълбоко докосна сърцето ми. Той казваше: "Разговорът, който проведохме в затвора промени живота ми."

Друг фактор, спомогнал много за промяната на моето съзнание, беше един въпрос, който един Дзен учител (който ме посещаваше) ме посъветва да си задам. Въпросът, състоящ се от 2 части беше: Какво искам повече от всичко друго и защо го искам? Е, аз нямах дори и най-смътно понятие какво исках повече от всичко друго, но неговият въпрос толкова ме заинтригува, че предизвика в мен дълбок копнеж (почти мания) да разбера.

Няколко седмици по-късно, след усилено душевно търсене реших, че искам пълно самоуважение – нещо, което никога не бях имал. Исках го, или по-скоро, нуждаех се от него защото нямах ориентир в живота, а всеки живот без ядро е безсмислен.

Когато съобщих на учителя, че съм открил моето първостепенно желание, той каза: "Ти си избрал най-благородния път от всички, но знай, че той е също и най-труден." Колко прозорливи бяха неговите думи, защото бързо открих, че да стана почтен човек не беше нещо, което щеше да се случи за една нощ, тъй като все още притежавах някои дълбоко вкоренени дефекти на характера, които първо трябваше да отстраня. На първо място в моя списък беше лъженето. До където мога да си спомня в миналото, винаги съм бил измамна и предвзета личност, способен да изляза с лъжа от всякаква ситуация. Една мисъл, която бившата ми съпруга – евритмистката – ми беше казала при първата ни среща, изплува отново и се загнезди в съзнанието ми. Тя каза: "Най-ужасното извращение,

което можеш да причиниш на личността си е да излъжеш или да нарушиш думата си. Всеки път, когато го правиш, това отслабва волята ти, а твоята воля е основата на твоята същност." Между другото, за 23-те години откакто се познавахме, не знаех за нито един случай тя да е казала лъжа.

Беше през 97-а, когато с първата ми жена (беше се върнала обратно в Щатите предната година) решихме да се бракосъчетаем повторно, но щяха да изминат 5 години преди действително да го направим.

Когато станах на 50 през 98-а, вече ми беше отказвана гаранция 4 пъти. Спомням си, че си мислех на този ден (6-ти ноември), че бях прекарал десетия си рожден ден в юношеския дом, двайстия в изправителния, трийстия в затвора Джаксън и четирестия в поделение Майкъл. Перото ми не е в състояние да опише крайната само-ненавист, която изпитвах заради прекарването на 50-тия ми рожден ден в друг тексаски затвор, освен да кажа, че това бе далеч най-тъмният ден в целия ми живот. Мизерията ми беше допълнително подхранена, когато чух слухове, че комисията те оставяла да излежаваш 85% от присъдата, ако обвинението съдържало нещо сексуално. Ако това беше вярно, въпреки че вече бях пускан под гаранция по присъдата за изнасилване на бившата ми жена през 1991 и бях върнат в затвора за кражба на автомобил, пак щяха да ме оставят да лежа поне още 11 години. След като комисията отново ми отказа гаранция през 1999 и 2000-та г., годеницата (първата ми жена) и адвокатът ми – антропософ, който ме представляваше "про боно" (благотворително) – поискаха да присъстват на разглеждането на молбата ми от комисията през 2001. Когато те издействаха клетвена декларация от бившата ми жена, в която тя декларираше, че ми прощава, комисията одобри гаранцията ми и бях освободен през януари 2002, след като бях излежал 10 години и половина.

Друг въпрос, който ми е бил задаван повече от веднъж е: "Как запазваш човечността си, докато си в търбуха на звяра?" Това не е въпрос, на който може да се отговори еднозначно, защото всичко зависи основно от степента на развитие на съзнанието на затворника преди да попадне в затвора. От първостепенно значение е да се има предвид също, че затворът е среда на крайности, която изкарва на повърхността най-лошото не само в затворниците, но също и в надзирателите. Тяхното поведение винаги ме е впечатлявало, не само защото повечето от тях ни третираха с толкова бруталност, омраза и презрение, с колкото можеха да минат безпроблемно, но съм виждал изправителни служители от всички чинове и длъжности да извършват

престъпления вариращи от дребна кражба до предумишлено убийство.

Докато посещаваш колежа имах възможността да задам на един от членовете на Тексаската изправителна комисия, който беше криминолог, следния въпрос: "Какво въздействие оказва на психиката на престъпника като вижда, че правораздавателната система е проядена от притворство? Или с други думи, те не постъпват както е редно, но го изискват от теб." Той отговори по следния начин: "Независимо, че приемам твоето твърдение, че нашата правораздавателна система съдържа разнообразни елементи на нравствен упадък, това по никакъв начин не може да бъде оправдание за някого да нарушава закона. Ако си способен да осъзнаеш, че даден закон бива нарушен (независимо от кого), тогава това е достатъчно доказателство, че си в състояние да разграничаваш правилно от неправилно. На това се основават принципите за отчетност и отговорност. Жънеш каквото си посял."

На пръв поглед неговият отговор има смисъл, обаче в затворите е пълно с престъпници (новобранци и ветерани), които не притежават нужната сила на характера, нито пък имат желание за порядъчно поведение. Така че въпросът, който плаче за поне малко здрав разум е: Къде, кога и как те придобиват подбудата за промяна? Метаморфоза като моята (промяна на манталитета) е рядка. Ще рече, не са много дългогодишните престъпници, бивши закоравели наркомани, които успяват да променят живота си. Осъществяването на неговият отговор е, че аз успях да направя това когато бях в средата на 40-те и опандизен. Споменавам това, защото затворът никога не е бил добър проводник на промяната на затворниците към по-добро. Това проличава ясно от високата степен на повторимост при престъпниците закона за пръв път. Очевидно, ако системата работеше, тези статистики щяха да са много по-ниски. В крайна сметка, ако имате нещо неработещо и го дадете на поправка и то се върне дори по-счупено отколкото е било, няма ли да си поискате парите обратно? Чувате ли ме, г-н и г-жа данъкоплатци?

Главно по тази причина от дълго време се чудя кога криминолозите и законодателите ще признаят открито пред обществото, че нашата изправителна система е пълен провал и има нужда от основна преработка. В тази връзка, много опит може да бъде почерпен от "Деланси стрийт Фондация", която е най-успешната програма в света за рехабилитация от наркотични зависимости и се организира изцяло от бивши закоравели наркомани и престъпници. Съотношението е, че 70% от всички престъпления

извършвани в Америка понастоящем са свързани с наркотици.

Някой мъдрец беше казал някога, че за да знаеш накъде отиваш, трябва първо да знаеш от къде идваш. След като съм живял на тъмната страна в продължение на почти половината си живот, сега аз мога истински да оценя живота в светлината и затова искам да прекарам остатъка от живота си разпространявайки тази светлина вместо да си седя кротко в сенките гледайки как светът става все по-тъмен и зловещ. Често чуваме да се декларира, което среща и не по-малко ентузиазизиран прием, че ако някой желае да направи реален принос към извисяването на човешкото съзнание, той ще трябва да направи повече от това да говори какво трябва да бъде направено. В крайна сметка, не е важно какво говориш, важно е какво правиш.

Дейвид Англин-Буллис

Справяне с безизходна ситуация

"Новата религия трябва да бъде скроена от грозота, страдание, смърт, грях, престъпление и бедност. Те ни учат да обичаме божественото."

Гьоте

След като познавам Дейвид Англин-Буллис от 1979 г. и съм омъжена за него повторно от 2003, изглежда е необходимо да комплектовам неговата история и с моята част от нашата връзка, тъй като на хората може да е чудно как една евритмистка се е забъркала с някой идващ откъм тъмната страна на живота.

Аз съм родена в Холандия. Майка ми беше антропософ, за когото хората бяха хора, независимо от пол, раса или социален статус. Никога не съм била изложена на идеи свързани с предразсъдъци и расизъм. Поради това не му мислих много, когато се бях преместила в Америка и имах възможност да купя къща в негърски квартал в Каламазу, Мичиган, където основах евритмичен център. Около 1978, започнах да водя ежемесечни евритмични курсове с изцяло мъжка група в един от затворите в Мичиган и прекъснах преподавателската си работа за една година, за да работя на пълен ден в една агенция за бивши престъпници в Детройт. По това време се запознах с Девид, който все още се намираще в огромния затвор в Джаксън, където беше излежал 13 години.

Бях впечатлена от него. Беше изключително начетен и добре осведомен и си осигуряваше собствен доход от произве-

денията на изкуството, които създаваше в затвора. Усетих го като духовно търсещ човек. Бях изумена, когато разбрах, че е роден на същия ден като мен, само че 18 години по-късно.

Оженихме се през 1980-та, но се разведохме 3 години и половина по-късно. Дейвид се ожени за друга жена, от която имаше дете, но тя го напусна след 7 години. Тяната последна среща беше причината Дейвид да се върне в затвора, тъй като я беше изнасилвил. Въпреки, че бившата му съпруга му писа, че му е простила и потвърди това в клетвена декларация, тази присъда и до днес – 14 години по-късно – тежи на врата му като воденичен камък. Независимо, че това беше единичен случай и то с бившата му съпруга, Дейвид беше поставен в една категория заедно с педофили и серийни изнасилвачи.

От момента на развода ни през 1983 е имало само 5 години, през които не съм имала контакт с него. Имам дълбока кармична връзка с този човек и мога само да се чудя, как ангелите на съдбата са успели да ни съберат заедно. Той е причината да се върна обратно в Америка през 1979, след като бях прекарала 12 г. в Южна Африка. Оженихме се повторно през февруари 2002-ра, след неговото излизане под гаранция. Веднъж белязан като изнасилвач, бяха му наложени тежки ограничения, като трябваше да носи електронен идентификатор около глезена си. Много е изнервящо да живееш в положението, че и най-малкото нарушение на строгия график може да те прати обратно в затвора. По време на гаранцията миналата година Дейвид имаше 65 интервюта за работа, някои от които многообещаващи и на края никои не рискува да го назначи, заради петното на изнасилвач, въпреки, че той имаше доказан първокласен опит като главен готвач и отлични референции. Невъзможността да си осигуриш заетост е вече достатъчна причина да бъдеш прибран. Понастоящем, заради незначително нарушение на гаранцията, Дейвид е отново зад решетките. Комисията по освобождаване под гаранция вече два пъти увеличава присъдата му под мотото: "веднъж лош – лош за цял живот". Имаме нови надежди за неговото освобождаване след юни 2004, но ситуацията е абсолютно непредсказуема.

Посъветвах Дейвид да напише своята автобиография. Той направи това при изключително трудни условия, тъй като прекарва дните си заедно с още 50 човека в общо спално и с гърмящ телевизор по цял ден. Така е изключително трудно да се концентрираш.

В книгата на Джоузеф Т. Халинан "Нагоре по реката", с подзаглавие "Пътешеств-

вия из една затворническа нация", авторът обобщава своите открития: "В края на моите пътешествия аз открих "перфектно еволюирания" американски затвор. Той беше едновременно разточителен скъп, ненужно отдалечен, построен не защото е бил необходим, но защото е бил желан от политиците, за да им осигури гласовете на гласоподавателите, които пък се надявали, че той ще им осигури работни места и от едно изправително учреждение, което вече не вярва в изправянето. Печеливша комбинация за всички, освен за затворниците. Само чрез по-продължителен, по-суров, по-тежък затворнически режим, затворническият бум може да продължи да се възпроизвежда."

След вътрешната си трансформация преди 10 години, Дейвид започна да пише детски книжки. Една красива история за Карлос гъсеницата може да бъде разглеждана като друг начин той да напише автобиографията си, тъй като мечтата на гъсеницата е да стане пеперуда. Продължавам да търся издател, който би се заинтересовал да издаде неговата приказка заедно с автобиографията му, която е вече публикувана тук в "Ню Вю".* Книжката има 48 страници, 10 отлични цветни илюстрации от известен антропософски художник, вече беше преведена на холандски и в момента е в процес на превеждане на немски.

За антропософи, предразположени повече към идеалистичната страна на живота, може да бъде интересно да размислят върху думите на френския социолог Дърхам (1858 - 1917): "За да може оригиналността на идеалиста, чиито мечти надхвърлят този век, да намери изява, нужно е да е възможно също да се изяви оригиналността и на престъпника, който е под нивото на своето време. Едното не се случва без другото."

Дори и след като бъде освободен, Дейвид ще продължи да бъде дълго време под гаранция. Ще е трудно да намерим място, където да живеем заедно, тъй като всички наемодателни агенции налагат ограничения за хора, които са били в затвора. Хорските страхове са също толкова неприятел, колкото и наказателната система, която се е превърнала в демон със собствена воля за мърт.

Искам да благодаря на "Ню Вю",* че сподели със своите читатели нашите истории в комплект.

*Truus Geraets, California, November 2003
665 Park Drive #46,
Costa Mesa, CA 92627, U.S.A.*

* Материалът е препечатан от

"New View", бр.17

Българско участие в Годишната Световна Конференция по Биодинамично Земеделие

От 7 до 12 февруари 2007, Гьотеанумът посрещна 600 биодинамични земеделци от цял свят, от Нова Зеландия до Канада и от Аржентина до Русия, за поредната Световна Годишна Конференция по Биодинамично Земеделие в Дорнах, Швейцария. Сред участниците на конференцията присъстваха и четирима българи от новосформираното Българско Сдружение за Биодинамично Земеделие.

Темата на Конференцията гласеше: "Въглеродът и Глобалната Промяна в Климата – Как участвам във хумусния формообразователен процес при земеделската работа?"

Глобалната промяна в климата като тема никога не е била по-актуална, събра участниците в конференцията, само четири дни след завършването на Голямата Световна Конференция, организирана от ООН, посветена на затоплянето на климата, която се проведе в Париж и отразена във всички световни медии. Нуждата от спешни конкретни мерки във всички области на икономиката и приложени по целия свят е вече осъзната от всички и обединява и сближава всички хора по земята, проблематика поставена в биодинамичното земеделие като приоритет преди близо 90 години.

Конференцията на Био-динамиките откри съветника на Министерския съвет на Кантон Базел-град, Барбара Шнайдер, поздравявайки участниците, тя изрази надеждата, че Биологичното и Биодинамичното Земеделие разполагат с оптимални решения за прекратяване на вредните влияния на конвенционалното земеделието като цяло върху околната среда и промяната на климата в дългосрочен план. Шнайдер подкани изследователските екипи в биодинамичните институти да публикуват в широко достъпни списания резултатите от ефективността на биодинамичния подход по отношение на опазването на природата и стабилизирането на климата.

На конференцията се проведеха множество лекции, форуми, сформираха се работни групи, където се обсъждаха наболели проблеми. Участниците имаха възможност и да участват в най-различни художествени курсове. Партерния етаж в Гьотеанума беше превърнат в изложение на водещи научни, производствени и търговски биодинамични земеделски организации – Деметер Интернационал, Изследователския Институт за Биодинамично Земеделие (FiBL), Изследователския Кръг

(Forschungsring e.V.) и др., както и на национални сдружения за биодинамично земеделие от цял свят, които представяха своите дейности, постижения и продукти.

Николай Фухс, ръководител на Секцията по Земеделие към Гьотеанума, в първата лекция отбеляза, че след природните катаклизми зачестили в последните години са накарали хората да осъзнаят напълно, че както глобалната промяна, така и стабилизирането на климата е в техни ръце. Той формулира следния въпрос: Трябва ли, само от държавите като институции, да се очакват някакви мерки или се очаква от отделния Човек, разглеждан като Индивидуалност, да действа и самостоятелно, свободно?

Какво представлява хумуса и Въглерода като химичен елемент и от духовна гледна точка, това беше акцента на лекцията на Кристоф Вилер, земеделец с дългогодишна практика и дългогодишен отговорник за практическата работа с биодинамичните препарати.

Тайнствения химичен елемент, въглеродът, беше представен от Гунтер Гебхард във вечерната лекция и отвори обширната тема за камъка на алхимиците в древността. Алхимичната трансформацията и новораждането на въглерода при преобразуването му от графит в диамант беше разказано толкова живо и по такъв задълбочен начин, разбулвайки тайни, които още отекват в съзнанието на присъстващите българи, които разискваха и споделяха идеи дълго след лекцията на Гебхард. При прилагане на все по-високо налягане върху черния графит, в един момент се прекрачва физичния закон "колкото по-твърдо, толкова по-тъмно". "Черният елемент" изчезва, умира, и възкръсва като прозрачен за светлината диамант.

Сутринта на третия конферентен ден, говори проф. д-р Хармут Грасл, водещ климатолог, директор до 2005 година на Макс-Планк Института по Метеорология, за ролята на Земеделието в глобалната промяна на климата. Беше показана актуална информация за парциалното налягане в динамика на "опасните" извън норма газове, CO₂ и метан, като се изтъкна и ролята на океаните в атмосферния баланс. Температурите се покачват по-бързо от предполагаемото до този момент, алармира д-р Грасл. Лекции изнесоха още Фолкер Харлан, Манфред Клет, Николай Фухс и др.

Дълбока следа в душите на всички участници остави евритмичното представление "Елевзи" по музика на Франк Михаел Байер, пресъздавайки по един незабравим начин легендата за Персефона.

В една от залите се прожектира и филм за бурното развитие на биодинамичното

земеделие в Индия през последните години, като следствие на провежданата в миналото от Ганди политика.

В паузите на толкова богатата и разнообразна програма се осъществяваха плодотворни контакти и се провеждаха делови и в същото време топли приятелски разговори на множество езици.

Четиримата българи взеха участие в конференцията благодарение на председателя на Антропософското Общество в България, Георги Акабалиев, който беше осигурил евтино пътуване, безплатно спане в къщата на Ханс Хаслер, в непосредствена близост до Гьотеанума в Дорнах, и сериозно редуцирана такса правоучастие на всеки един.

Стоян Везенков

Конференция „Душата на Европа” Среща в средата на Европа

Хора от 13 нации и 13 различни родни езици се събраха. Ние се срещнахме не един над друг, а един с друг да говорим. И 65-те участника изслушаха 13 половин часови доклади, за да се направи обмен накрая в малки групи.

Как така възникна в нас въпросът за Душата на Европа?

В търсене на тази Душа, всички ние дойдохме на тази среща. Душата се нарича ИДЕНТИЧНОСТ. Ние европейците, за нас се явява, да сме в търсене на идентичността. Всички донесохме собствения си опит, чувства, представи, мисли, въпроси. Парадокси, между които трябва да живеем.

Аз се родих в Сопрон – на 3 км. от Австрийската граница. В град, който носи името „Град на Верността” (Stadt der Treue): на едно гласуване народът реши да принадлежи към Унгария, а не към Австрия. И така аз съм роден в Източна Европа.

3 км. от желязната завеса означаваша повече от само 3 км. и бодлива тел. Това означаваше 2 коренно различни свята, тотално различни в гледната точка, светогледа, в чувствата и мислите.

Когато бях на 18 г., аз се отправих на пътешествие и изживях следващите 20 години от моя живот в 9 различни европейски страни. В Западна Европа и Източна Европа, никога - в Средна Европа. – тъй като за това време нямаше Средна Европа. Има ли я днес готова в зародиш?

Това бе пътешествие по свободно решение. Аз не съм бил прогонен, не съм пътешествал по икономическо принуждение, както много мои сънародници и много бегълци от различни страни. Аз търсех по

своя воля от свободни късове моята идентичност. Типична европейска съдба.

Не бе случайност за 65-те участника, които събрани на Срещата „Душата на Европа“ в Dobogókö („Биещото сърце“), в местност където (вероятно) Сърдечната чакра на света е нужно да се открие.

Средата е там, където Аз стоя. Там Аз свързвам Земята и Космоса. Това е една пълна с отговорност задача. По-нататък ние трябва да формираме общност, където свободната индивидуалност живее – това е друга среща на Средата. Това са ЛИЧНОСТИТЕ, които могат да реализират Европа. Мислите, които са персонални, ще се интегрират, инкорпорират в Индивидуума.

Средата на Европа, средата на света, нашата среда. Ние търсихме душата, която свързва полярностите като среда. Ние чувствахме: би трябвало да има среда, дори и да е атрофирала, изгубена, изкривена. Ние почувствахме: Принцесата, Душата на Европа живее!

Изслушахме доклади: съответно лектор от Запад, а веднага след него – лектор от Изток. Така можеше да се изпита колко различно преживяваме света, колко различно го тълкуваме и питаме. Колко различни могат да бъдат тези светове и колко благотворно и лечително една среща може да въздейства.

Ясно мислене и топли чувства, универсална и личностна позиция, проявление на нашето съществуване в Европа се проявиха отчетливо.

Сегашното положение стана много ясно и чрез докладите и разговорите, пътят си се откри стъпка по стъпка: трансформацията, възникването и разцъфването на средата е

възможно само чрез сърдечните сили.

Сърдечният интелект (Herzensintelligenz) е необходим! Предметът, проблемът, въпросът трябва да се изговорят от Душата, да е очевиден, да ни докосне и формира лично.

Бяха повдигнати основни, жизнено важни въпроси, чиито отговор е целия наш живот, историята на Европа и света. Въпросите, които остават отворени и поддържани, са катализатори за възможен ход на развитие.

Какви въпроси се появиха?

Може ли такова формование като Европа да има Душа?

Какво ще търсим, ако търсим Душата на Европа? Какво има да каже днес Европа?

Какъв вид способности са необходими за да намерим средата на Европа и да се погрижим за нея? Какво се явява средата? Къде живее Народната душа? В кръвта, в езика? Как може от Идеята, от праобразата една жива форма, един Организъм на Европа да възникне?

Как ние лично може да се пречистим? Как можем да бъдем „чисти слова“? Как етичната чест и индивидуалната свобода могат едновременно да се осъществят? Как може различието да се понесе и оцени? Как могат такива стимули, като социална троичност и безрезервен (безусловен) основен доход да се осъществят?

Какво значи днес разделението между Изтока и Запада? Как може там да се срещне?

Къде се явява днес хуманистичното наследство? Има ли Европа голяма отговорност за света, защото Европа е внесъл много в света и всемирната история.

Възможна ли е крачката от националност към транснационалност? Космополит ли е Архангел Михаил? Ще стане ли общ в Европа, в света езикът на Сърцето?

Едно нещо бе ясно на всички нас: ние сме в свят в една опасна ситуация, където само разбирането, диалога, новите импулси и идеи могат да ни изведат от тясното. Наистина Нови Импулси! За да се лекуват не само симптомите, а болестите. Предизвикателството на оценката, на разбирането, на преодоляването!

Конференцията бе така организирана (благодарение на Петър Такач и неговите помощници), че бе възможен живия обмен.

Аз дойдох с въпроси на конференцията и въпреки, че вътре в мен всичко бе съзнателно и ясно, се прибрах в къщи със значително повече въпроси.

Предложенията, разговорите доведоха до това, че моите горещи въпроси получиха дори повече количество огън, и повече яснота, и повече светлина.

Въпросите живеят в нас: и ние вземаме в нас тези живи въпроси в страните си, в нашите общности. Много сърца за запалени в 13 държави в Европа. И ако отново се срещнем през август в Прага, образуваната среда би се разширила още повече.

Ние създадохме повече пространство, по-голямо дихание, повече свобода за движение.

И надеждата се пробуди в нас: тази среда може да расте още по-широко.

Един ден толкова много, че може би яснотата и топлината ще осияят цялото земно кълбо.

Miklós Lendvai, 25 март 2007

Превод от немски Величка Йорданова

„За сърцето“

...и още за конференцията
в Унгария

Скъпи приятели,

Ако за миг си представим огромната дървена пластика в Гьотеанума, вниманието ни най-напред ще бъде привлечено от нейната среда, където Представителят на Човечеството се извисява като център - в СРЕДАТА на композицията.

Ако насочим поглед към чакрите на човешкото тяло, ще установим, че чакрата на СЪРЦЕТО, заема СРЕДАТА.

Ако погледнем картата на Европа, то несъмнено у нас ще възникне отново имажинацията за Изток, Запад и СРЕДАТА. Изток и Запад са 2 полюса, от които се образуват потоци, носещи съответните импулси:

- ▶ Потокът „Запад->Изток“
- ▶ Потокът „Изток->Запад“

Когато тези потоци не преминат през СРЕДАТА, се получава деформация, патология..., следователно СРЕДАТА е НЕОБХОДИМО УСЛОВИЕ за оздравителния процес и правилния обмен.

Тази идея бе заложена в проведената международна конференция в Унгария „Душата на Европа“. Изказвам огромната си благодарност към Петър Такач и приятелите за перфектната организация.

Бих искала чрез редовете на нашия антропософски вестник да споделя своите впечатления.

Местността Добогьокьо, близо до Будапеща, която бе избрана за място на провеждане на международния форум, е характерна със специфичните си геомагнитни показатели, затова и скалата е наречена „Биещото сърце“. Там се намира открит параклис, посветен на Дева Мария. Именно на тази скала са получавали изцеление много хора, като например, глухи са възвръщали слуха си. Символично този

Нова книга

Камък на Сърцето бе поставен като връзка между участниците от Изток и Запад. Дали той бе своего рода основополагащ?!

Докладите, които изслушахме бяха разnorodни и имаха различни акценти и въгъл на трактовка.

Каква бе целта на българското участие?

► дискутирайки процесите на глобализация, които ще бъдат нашето предизвикателство напред като европейци, бе нужно да се подсказе, че глобализацията на физически план, е невъзможна без глобализация на духовен план, а последната засяга основните духовни импулси, импрегнирани в духовни течения и Учения. Великите Посветени на Човечеството са предсказали това духовно обединение в настоящата епоха, където съответният Импулс/Течение/Учение няма да загуби своята идентичност. Рудолф Щайнер също е говорил за обединителната роля на Антропософията в този процес. Нещо повече - това Съединение ще се превърне един ден в жизнена НЕОБХОДИМОСТ, за да се устои на силите, противодействащи на Христос и Човечеството.

► В изложението на българския докладчик Филип Филипов, бе обърнато внимание на друг немаловажен факт, а именно, че досега винаги бе акцентирано на Потока „Запад-Изток“, а импулсите „Изток-Запад“ са оставали в сянка, или направо игнорирани.

► Въпросът за Добродетелите бе главна производна на мотото „Душата на Европа“ и бе заложен като център на Конференцията, а в българския доклад се изнесе факта, че духовната мисия на България е пряко свързана с основния импулс „Изток-Запад“, където Учителят на Добродетелите (Бодхисатвата) БЕИНСА ДУНО (Учителя Петър Дънов) даде нов тласък - с нов Християнски езотеричен импулс, свързан с Шестата култура - Учението на ЛЮБОВТА.

► Факт, който антропософите в чужбина отчитат е, че Западът носи своя ИНТЕЛКТУАЛИЗЪМ, а Изтокът - своята СЪРДЕЧНОСТ. Учението, дадено от БЕИНСА ДУНО има за цел именно да пренесе СЪРЦЕТО на Запад, и само тогава Умът, Сърцето и

Волята ще могат да бъдат хармонизирани. В началото на самата конференция преди българския доклад бе изтъкнато, че Сърцето трябва да стане Интелигентно (Разумно), а това на практика е една от основните идеи на Учителя Дънов, точно така формулирана, дала заглавие и на едноименна книга „Разумното сърце“.

► Бе подчертана пряката връзка на Учението, завещано от БЕИНСА ДУНО и Етерното пришествие на Христос, в чието ядро естествено гравитират Добродетелите. Получи се един естествен КРЪГ!

► Само по себе си представянето за първи път на такъв международен антропософски форум Темата за Бодхисатвата на 20-то столетие е на практика исторически акт.

Но монетата, та дори и златна да е, винаги има две страни - визирам положителните и отрицателните страни на нашето участие.

Като основен недостатък, засягащ представянето на нашата страна бе краткото регламентирано време, за което трябваше да се изнесе голямо количество информация, от там - механичното изчитане на доклада в „академичен стил“, и като краен резултат се получи загубата на връзката „Лектор-Аудитория“, респективно речта от Душа към Душа, (за което Щайнер нееднократно е говорил в контекста на обширната Тема за Архангел Михаел). За щастие, всеки от участниците получи копие от доклада на Ф. Филипов, но това което най-много бе необходимо и липсваше по време на презентацията бе „СЪРЦЕТО“.

А може ли без СЪРЦЕТО да се постигне желаните ефект? (риторичен въпрос!)

Като основно предимство на българския доклад, може да се изтъкне блестящото му съдържание, резюмиращо чисто антропософското и задълбочено изследаване, което е публикувано в книгата „Бодхисатвата на 20-ти век.“ (Автори: Ф. Филипов, П. Павлов, Д. Калев)

Задачата на Ф. Филипов бе изключително сложна. Не бива да се пренебрегва неговия кураж да изнесе нови факти, които практически трудно биха били приети принципно от широкия кръг, поради липса

на достатъчна информация до момента или поради консерватизъм и игнориране на новото.

Трудно е с Везна да се мери и съпоставя тежестта на предимствата и съответно на недостатъците, защото обективната оценка може да се изплъзне. Нека Времето, личната съвест и СРЕДАТА на „Везната“ кажат своята тежка дума!

От 23 до 25 Февруари - (седмици преди унгарската среща), в Германия - в Kassel, Антропософското общество отбеляза друго събитие, на което в брой 11/07 на вестника за Антропософски новини за членове на АО (Дорнах), бе обърнато особено внимание. Една голяма статия дава изключително позитивно отражение на немската среща, чиято основна тема е била: „Духовните Учители на 20-то столетие“. В центъра на този форум бяха имената на Рудолф Щайнер, Петър Дънов и Даскалос. БЕИНСА ДУНО е бил представен от А. Хардроп (швейцарска антропософка) в двудневна лекция „Животът на Учителя Петър Дънов и езотеричното Християнство на Бялото Братство.“ Статията от Дорнах завършва с изречението:

„Конференцията се напусна с чувството на безкрайна благодарност за пълнотата и ширината на толкова особените преживявания.“

В този аспект, темата избрана за българското участие в Унгария, не бе изолирано явление.

В миналия век, извън границите на България, пророчески бе предсказан бъдещият Мост между Антропософията и Учението на Бялото Братство - с център, със СРЕДА - Х Р И С Т О С. Нещо повече, тази връзка символично бе наречена „сватба“.

Какви ще бъдат плодовете за нас като българи и като антропософи, кармически свързани от една страна с Делото на Учителя Петър Дънов и от друга страна - с Духовната наука, дадена от Рудолф Щайнер, каква е също и нашата лична отговорност, това са също въпроси, които чакат своите отговори.

Емилия Маринова

Български антропософи се представиха на европейска антропософска конференция „Душата на Европа“

От 16-ти до 18-ти март т.г. в Будапеща се проведе европейска антропософска конференция под мотото „Душата на Европа“. В нея взеха участие представители от ре-

дица страни сред които: Великобритания, Холандия, Швейцария, Германия, Австрия, Чехия, Унгария, Румъния и България. Конференцията протече под дискусийна форма, където всеки лектор имаше по 30 мин за експозе. След всеки две лекции имаше по 60 мин дискусия, която първо протече в предварително определени групи, а в последните 10 мин като отворен форум между групите.

Основна тема на конференцията бе те-

мата за духовните измерения на Европа в настоящето и в непосредственото бъдеще. Бяха повдигнати множество въпроси, сред които: „Какво е това „Душата на Европа?“, „Каква е духовната роля на Запада и Изтока в протичащата европейска интеграция?“, „Влиянията, които си оказват тези две взаимно допълващи се и различаващи се един от друг полюси“, „Къде се намира Средна Европа в този процес?“ и др.

От българска страна на конференцията

взеха участие: Филип Филипов, Преслав Павлов, Галимир Гитев, Емилия Маринова и Едит М - Василева.

На втория ден беше изнесена лекция от Филип Филипов озаглавена: Западният и Източният импулси на езотеричното християнство, проявени в Европа през ХХ век. Западен ум и Източно сърце.

Основната цел на лекцията бе да се хвърли светлина върху древното духовно наследство, което присъства на територията на днешна България, учението за Бодхисатвите, както и паралела между съвременния Бодхисатва – Майтрея и Словото и делото на Учителя Петър Дънов.

Лекцията продължи 10 мин по-дълго

от очакваното, като по един много концентриран начин се опита да осветли и докаже връзката между Учителя Петър Дънов и Бодхисатва Майтрея. Както темата, така и удълженото ѝ време, предизвика множество въпроси, разговори и мнения в следващата дискуссионна част. Имаше както поддръжници, така и противници на тезата, а също и много въпроси от присъстващите, незапознати с личността и делото на Учителя Петър Дънов.

Като резюме от българското участие може да се обобщи, че с тази лекция беше повдигнат един въпрос, който макар и от доста време да съществува в българските антропософски среди, сега за първи път се

поставя официално и на европейска сцена, като по този начин цели да привлече изследователския интерес на множество антропософи от чужбина.

Времето ще покаже истинското значение и стойност на това дело, но независимо от резултата може да се изтъкне, че българските духовни традиции, както и наследените от нас древни традиции, привличат и ще привличат още повече вниманието на световната антропософска общност, която все още знае много малко за България – факт върху който ние, българските антропософи трябва да поработим.

16.04.2007 София, Преслав Павлов

СТАНОВИЩЕ

на Управителния съвет на Антропософското общество в България

Управителният съвет на Антропософското общество в България счита за свой дълг да изрази становище относно материалите, публикувани в този брой с автори Емилия Маринова и Преслав Петров.

От съдържанието е видно, че авторите участвали в Антропософската конференция “Душата на Европа”, проведена в Будапеща през месец март тази година имат претенцията, че чрез доклада на Филип Филипов са изразили идея от името на

Антропософското общество в България и подкрепяна от него. Това не отговаря на истината.

В писмата си до членовете Рудолф Щайнер пише: “Не може да се допуска Антропософското общество да бъде използвано от един или друг индивид просто като възможност да каже това, което той лично има да каже с едно или друго намерение. Обществото трябва по-скоро да бъде мястото, където се култивира истинската антропософия.” (Писмо от 17 февруари 1924 год.)

В конкретния случай – идеята, изразена за пореден път на конференцията в Будапеща беше представяна няколко пъти през последните години пред антропософите в България, но не получи тяхното

потвърждение и подкрепа. Участниците са постъпили некоректно, ангажирайки солидарността на Антропософското общество в България с изразеното от тях мнение на една международна конференция, без да имат съгласие за това.

Управителният съвет на Антропософското общество в България категорично се разграничава от подобни изяви.

*Георги Акабадиев – Председател на УС
Йордан Димитров – Зам. председател
Диана Ботушарова – Секретар на УС
Трайчо Франгов – Връзки с Гьотеанума
Лалка Фингарова – Връзки с*

обществеността

Васил Назъров – Касиер

Бодисатвата на ХХ век или духовното събитие на ХХ век?

Въпросът за Бодисатвата на ХХ век беше поставен преди няколко години. Авторите на тази хипотеза я представиха пред някои от членовете на Антропософското общество, но никой от антропософите не изрази официално своето мнение, оставяйки на позицията, че това не е въпрос на Антропософията сега. Такова беше мнението и на Сергей Прокофиев при идването му в София през 2002 год., както и на срещата ни с него в Гьотеанума през март, 2005 год. Но през последните месеци този въпрос беше поставян, както пред антропософите в България, така и на международната конференция в Будапеща, което ни накара да потърсим отговор в съчиненията на Рудолф Щайнер.

В лекцията от 14.10.1911 год. – последната от цикъла “От Исус към Христос”, изпълнена с много духовни факти относно

Христос и появяването Му в етерния свят, Рудолф Щайнер коментира и темата за бъдещия Майтрея Буда, който ще достигне своята степен на Буда след 3000 години. И една от първите инкарнации като Бодисатва на този бъдещ Буда, както казва Р. Щайнер бе тази на Йешу бен Пандира, 100 години преди Мистерията на Голгота в ордена на Есеите. Този Бодисатва по думите на Р. Щайнер се инкарнира непрекъснато през столетията, за да достигне до Майтрея Буда. Рудолф Щайнер дава някои от основните характеристики, по които може да бъде разпознат този Бодисатва в неговите инкарнации.

“В хода на живота му винаги настъпва един точно определен момент на внезапно и забележително преобразяване... Това преобразяване настъпва особено отчетливо между 30-та и 33- година. И винаги става така, че никога не може да се знае предварително, т.е. преди да е настъпило въпросното преобразяване, дали именно това човешко тяло ще бъде завладяно от Бодисатва. Този факт никога не е ясен в младежките години на живота; ясният при-

знак е именно този, че по-късните години съвсем не приличат на младежките години.”

“Едно от тези прераждания се пада в ХХ век. В момента не е възможно да посочим по-точни данни за последното прераждане на този Бодисатва.”

Р. Щайнер чете тази лекция през 1911 г. Знаем от неговата духовна биография, че през късната есен на 1879 год. той беше първият човек, който посреща Духа на нашата епоха – Архангел Михаел. Р. Щайнер беше посветен от двамата големи духовни учители на езотеричното християнство – Учителят Исус (Заратустра) и Кристиян Розенкройц, които бяха инкарнирани отново като негови съвременници. В края на ХІХ век бе срещата на Р. Щайнер с Етерния Христос. От казаното по-горе виждаме, че за посветения от най-висок ранг Рудолф Щайнер не е имало тайни в този момент на еволюцията, касаещи духовното настояще на Земята. Ако едно такова събитие се беше случило (“преобразяването, което настъпва между 30-та и 33- година”), ако това събитие се беше случило до този мо-

мент, Р. Щайнер щеше да знае този духовен факт, но нямаше да го коментира публично, защото не е редно от духовна и езотерична гледна точка да бъде издавана тайната на една такава инкарнация. Но Р. Щайнер не казва “не ми е възможно” или “не мога да спомена” или “не трябва да издам” тази инкарнация, а казва “не е възможно в този момент да се определи точно”. Като знаем как прецизно е подбирал думите, с които е изразявал своите мисли, можем да бъдем убедени, че за него това събитие още не се е състояло до този момент. Ако то се беше случило, както твърдят защитниците на тази хипотеза, това събитие е трябвало да се случи 1894-97 год. Както виждаме, това все още е XIX век и оттогава до този момент (1911 г.) са минали 14-17 години. Един такъв духовен факт щеше да бъде известен на Р. Щайнер. Но Р. Щайнер казва “Едно от тези прераждания се пада в XX век”.

Възниква въпросът: защо Р. Щайнер не е казал нищо за Бодисатвата на XIX или XVIII век? Възможният и най-вероятен отговор е, че като един голям духовен учител, инкарнацията на всеки Бодисатва трябва да се запази в тайна до 100 години след смъртта му. Това е един окултен закон, който Р. Щайнер често повтаря, давайки за пример Кристиан Розенкройц – (1378–1484 год). Едва в началото на XVII век е потърсена мистерията около неговата личност, написана е “Химичната сватба на Кристиан Розенкройц” (1604 год.), публикувана през 1616 г. и е отворен гроба му. Р. Щайнер често повтаря в своите лекции за основните окултни правила, за мълчанието и скромността. Около инкарнациите на големите духовни учители трябва да се пази пълно мълчание и респект, както поради опасност от фанатично обожествяване приживе или скоро след това, така и от опасност от астрални атаки.

Какво се цели с така често повдигания въпрос за Бодисатвата на XX век? Нима са изминали достатъчно години от неговата смърт, за да можем свободно да говорим за тази духовна индивидуалност? Кого ползва тази хипотеза? Личен или групов интерес?

В предговора на Кармичните лекции на Рудолф Щайнер от 1924 год. Мария Щайнер пише: “Но това, което Р.Щ не позволяваше бяха комбинациите, хипотезите или запълващата празнотите фантазия при така нареченото духовно изследване. Това той наричаше несериозно. И по отношение на него той можеше да прояви свещен гняв. Той настоятелно молеше слушателите да не пристъпват към съдържанието на сказките върху кармата с душевно настроение изпълнено с жадно за сензация любопитство. Според него важното бяха отношенията, начина, по който върху факта падаше светлина, осветляваше ги и правеше да се явят в тяхната необходима последователност. Преди всичко той изискваше на личното да се наложи мълчание; ако към изучаването на кармичните въпроси се пристъпваше изхождайки от лични мотиви, от лични или от групови интереси, биха могли да се родят най-големите бедни. Той не се колебаеше да каже, че ако такива неща биваха разпространявани по един сензационен или преследващ цели начин, това би било една “чума”... Следователно, към всички кармични въпроси ние сме длъжни да проявяваме свещена сериозност.

Авторите на тази хипотеза са използвали цитати от лекциите на Р. Щайнер, за да убедят своите читатели в истинността на това, което казват. По същия начин, използвайки същите цитати, последователите и на други духовни учения могат да претендират, че техният духовен учител е Бодиставата на XX век, намирайки същите “убедителни доказателства” в лекциите на Р. Щайнер. Например Михаил Иванов, използвайки по-късно името Омраам Михаел Айванов, (31.01.1900 - 1986) или Валентин Томберг, (26.02.1900 - 1973), написали десетки книги, чели хиляди лекции, имат и сега многобройни последователи. Тяхната 30-та – 33-та година е съвпаднала с времето на появата на Христос в етерния свят. Нима последователите им не биха могли да защитят хипотезите си, че всеки от тях е Бодисатвата на XX век? Още повече, че и Р. Щайнер казва, че това събитие ще се

случи през XX век, а не през XIX век.

Основното събитие на XX век не е “Бодисатвата на XX век”, а появяването на Христос в етерния свят. Всеки антропософ, честно устремил се към търсенето и познанието за Михаел, София и Христос не може да отдели особено внимание на един такъв въпрос, по който все още трябва да се пази свещено мълчание.

Р. Щайнер казва, че истината е хармония от 12 гледни точки (“Човешко и космично мислене” GA 151). Не можем да приемем само едно становище, едно мнение и без да се интересуваме от всички други възможни да го обявим за истина. Когато искаме да решим един такъв въпрос, ние трябва да се опитаме да си съставим повече гледни точки и възможности и да оставим другия (читателя и слушателя) да направи сам своя избор, без да се опитваме да го манипулираме, защото всяка едностранчиво представена хипотеза се превръща в манипулация.

На кого е необходима тази хипотеза? На антропософа тя не му е необходима. Той знае своя път, може да направи своето изследване с мисленето си и ще се опита да различи истината. Но когато една човешка душа не е приела антропософските духовни истини в себе си, тя има нужда от непрекъснато външно утвърждаване и признание. Тя не може да намери сили в собствената си душа и иска да си служи само с истини и идеи взети отвън, от други източници. Духовните истини не постъпват, интуициите не застрауват към тези души. За тях идеята за Бодисатвата е привлекателна, симпатична, още повече когато има и национална пристрастност, но познанието за Бодисатвите, познанието за Христос остава далечно.

За истинския антропософ това е по-редното предизвикателство да поддържа будно своето мислене и дух и да търси духовните истини с още по-голям стремеж и упоритост.

Д-р Трайчо Франгов

Работа с мистериите чрез изкуство

Лятна конференция на
Антропософското общество
за членове и приятели
(Емерсън Колидж, 30-ти юли – 4-ти август)

“Една художествено създадена атмосфера и духовна работа, съчетани на едно място,

би трябвало да се превърнат в едно хармонично цяло.”

Рудолф Щайнер

Конференцията ни за 2007 г. ще изследва активно изкуствата (архитектура, скулптура, живопис, поезия, драма, музика, евритмия и социално изкуство) като откровения на връзката между човека и духа. На Мюнхенския конгрес през 1907 г. Рудолф Щайнер открито обяви изкуствата за изразители на духа в модерната западна езотерика. Друга черта на конгреса беше разкри-

тието, че в истинското Розенкройцерство се намират дълбоките корени и езотеричната основа на цялото антропософско движение. Чрез активната дейност на Михаил – Духът на времето – Розенкройцерството всъщност се е обновило в Антропософията. Като такава, то е било представено като съвременен път на ученичество за запознаване с духовната еволюция на космоса и човечеството. Разграничаването на езотериката на източна и западна, което е станало по време на конгреса, е не по-малко важно. Всичко това всъщност подготви

пътя за истинското разбиране на пътя на Христовото съществуване и Мистерията на Голгота.

"Истинското предназначение на земята е скрито в познаването и постигането намеренията на Живия Христос. Най-дълбоката, най-съкровена цел (стремеж) на истинското Розенкройцерство е да разкрие пълната мъдрост и красота на това дело."

Нашата конференция ще започне с медитацията на основополагащия камък прочетена от Уорън Бауър, Габриеле Шилтуис и Ванеса Андърууд. През седмицата са предвидени лекции, групи за разговор, разнообразни семинари и вечерни представления на базата на антропософията, подготвени от хора на изкуството. Всяка сутрин ще има евритмия и музикални изпълнения от Марън и Алън Скот. Те ни предлагат едно по-дълбоко разбиране на изкуството евритмия като подготовка за евритмичното представление в последния ден на конференцията.

Лекции

Първата лекция ще бъде изнесена от Маргарет Джонас, библиотекарка в "Рудолф Щайнер Хаус", която има дълбоки и трайни интереси в областта на мистериите, течения и окултните движения, по-специално в Розенкройцерството. Тя ще говори за различните езотерични движения съществували в Европа и на Запад

около 1907 г., като ще очертае как Рудолф Щайнер е свързвал някои течения с антропософията по онова време. Питър Бриджмънт, професионален актьор, основател на театралното училище "Кристъл Тиатър Актинг" и преподавател по говорно формиране за професионални актьори, ще изнесе лекция на тема "изкуство и антропософия". Брайън Мастърс, автор на не отдавна издадена книга за Моцарт, ще изследва прозренията на Рудолф Щайнер върху по-дълбокото значение на музиката, илюстрирайки всичко това с клавирна музика. Ник Попъл, антропософски архитект, ще сподели виждането си за начина по който ние като хора създаваме "строителната среда" и ще изследва дълбокото значение на архитектурата и нашата връзка с нея. Тревър Денс, лектор във вечерно училище за възрастни и член на работна група по издаването на английски на лекциите на Рудолф Щайнер върху история на изкуството, ще сподели резултатите от своите изследвания върху Леонардо да Винчи. Заключителната лекция върху изкуството и бъдещето на човечеството ще бъде изнесена от Хейзъл Адамс, антропософски арт-терапевт.

Групи за разговор, семинари и представления

Всяка сутрин участниците ще могат да се присъединяват към групите за разговор ръководени от членове със специален инте-

рес към изкуствата и езотеричната основа на конференцията. По време на следобедните ще се предостави широка възможност за пряко изживяване на някое изкуство чрез работа в семинарите: черно-бяло и цветно рисуване, драма, евритмия, скулптура/моделиране, архитектура, тълкуване на произведения на изкуството, наблюдения на природата и социално изкуство. Вечерите ще бъдат посветени на представления изнасяни от професионални актьори, които работят с антропософските художествени импулси и ги развиват. Представленията ще бъдат отворени за членове и приятели неучастващи в конференцията.

Свободни инициативи

Моля свържете се с нас, ако искате повече подробности за конференцията и особено, ако искате да предложите някаква художествена проява за времето следобед, определено за свободни инициативи.

Инициативна група

Хейзъл Адамс, Марион Бригс, Мария Баргуджиън, Хелън Гловър, Анджела Патън, Сю Пийт, Филип Мартин, Ричард Зиенко.

За участие:

Patricia Tippet

Emerson College, Forest Row,

East Sussex RH18 5 JX

Tippet.patricia@emerson.org.uk

Умението да се вслушваш в другостта на другия

Едно манихейско пътуване в сърцето на нашето време

Мистерията на етерното
Интерактивен съботно-неделен семинар с Кристине Грувец
29-ти юни до 1-ви юли 2007 г.

Във века на глобализацията ние живеем в един студен и разпокъсан свят. Ежедневно сме изправени пред изолация, самотност и трудности в общуването. В резултат на това изпитваме другостта на другия като един вид заплаха за нашата идентичност. Тогава страхът лесно си пробива път и се настанява в нас. А ние всички се стремим не към страх, а към спокоен живот.

Първата стъпка към свят без страхове е разбирането, че сигурността и доверието възникват от индивидуалното стремление и развитие. Това именно отваря вратите към царството, в което без да губим собствената си идентичност оставаме истински свързани с другите. Напротив, то засилва

нашата свързаност с другите. За да можем да навлизаме в това царство, трябва да се научим как да развиваме способността да се вслушваме в другия. Трябва да останем вътрешно спокойни и будни и едва тогава можем станем повече от обикновен зрител.

Умението да се слуша отваря вратите към царството на взаимосвързаните жизнени сили, на етерното. Активното слушане може да породи и нови въпроси. Стремежът към сигурност в нашия разпокъсан свят е станал част от едно по-голямо търсене: Как да се освободим от това, което ни кара да се чувстваме несигурни? Можем ли да се научим да се вслушваме в другостта на другия и да я заобичаваме?

Кристине Грувец е изследовател в областта на историческите и бъдещите манихейски пътища, както са указани от Рудолф Щайнер. Тя е завършила философия и лингвистика (ирански езици). Нейните изследвания я поставят в тесен контакт с Близкия и Средния Изток и тя споделя резултатите от тях на семинари и конференции в европейските страни.

John Lees

За повече информация: fjohllees@aol.com

В памет на Вера Гюлгелиева

На 16 май 2007 година Вера Гюлгелиева напусна този свят след 93 години земен живот. Почти век, в който е преживя-

ла война, бомбардировки, преврати, лични драми, духовни търсения, докато се среща с антропософията, която изцяло изпълва живота ѝ чак до края.

С Вера се запознах през месец септември 1990 година. През тези седемнадесет години близко общуване с нея се случиха много неща – хубави и не толкова хубави. Изприказваха се много приказки, казаха се много тежки думи, имаше разочарование, но имаше и пълноценен духовен живот. Вероятно това е било най-важното, защото в крайна сметка надделя стремежът към истината, дълбоката привързаност, доверие и любов между нас, която остана до края. Антропософията ни свърза, а взаимното опознаване затвърди тази връзка.

Вера беше човек с богат житейски опит, изтънчен интелект и светски аристократизъм. И всичко това оцветено с интензивна духовна работа и живот, изцяло отдаден на антропософията. И за да и служи, основа издателска къща "Изис-София". Превеждаше и издаваше антропософски книги, докато не я напуснаха жизнените ѝ сили, почти до сетния си ден. Неуморно пътуваше и в чужбина, за да участва в антропософски инициативи и за да внесе новите тенденции в духовната наука. Много чувствителна беше към всяко събитие, което се случваше в България и се мъчеше с работата си да съдейства не само за разпространение и утвърждаване на антропософията у нас, но и за духовното издигане на България след дълги години атеизъм.

Имах възможността да съм свидетелка на всичко това, както и да се докосна до старателно скритата ѝ душевна същност, която тя лесно не разкриваше, поради натрупаните през годините много страхове, които я владееха. Разказваше често за семейството си, за трудностите, които е трябвало да преодолява, за ученическите си години в Американския колеж в град Ловеч и най-вече за любимата си учителка

Бърдин Джоселин, за духовните си срещи с достойни българи, за преводите на книгите от Рудолф Щайнер. Искрено се трогваше от неволите и болките на хората, които познаваше. Интересуваше се за тях и помагаше, както можеше – с нежни думи, с молитви. И болезнено яростно реагираше на всяка лъжа или на каквото и да е изопачаване на антропософията.

Въпреки невероятното множество хора, които познаваше и които идваха при нея, изпитваше огромна нужда от искрена любов и привързаност. Звънеше ми често по телефона, само за да попита нещо, но интуитивно чувствах колко е наболяла нуждата ѝ просто да я слушам, за да ми каже какво вълнува душата ѝ, да чуе какво и мен вълнува, да си поплаче, след което се е случвало и от сърце да се посмеем. Живееше много самотно и у нея извираше желанието да говори, да споделя. А имаше много какво да каже.

Ще ми се да спомена за срещите ни на обяд. Обичаше да ме покани на обед, който приготвяше с голямо внимание и любов – прословутия ѝ омлет и супа, на която аз така и не запомних наименованието. Все казвах: „О, колко е хубаво, че пак ще хапнем "развален мозък!", а тя прихваше и през смях все ме поправяше. С дълбоко благоговение Вера благославяше трапезата и неусетно попадахме в една особена духовна атмосфера, пропита с искреност и чиста неподправена любов, предразполагаща към интимни изповеди на съкровени духовни преживявания. В такива "разголващи" моменти се показваше истинската ѝ същност, която беше много красива и нежна от една страна, а от друга – уязвима и силна едновременно. Всичко, което казваше или предсещаше, след години се случваше, колкото и да не ми се вярваше или искаше. След края на дългия обяд, естествено, всичко си идваше на мястото.

Пред очите ми е, седнала зад бюрото

си, приведена над своите книги, обгърната от светлата, одухотворена атмосфера, която цареше в миниатюрното ѝ, изящно жилище. Бих могла дълго да разказвам за творчеството ѝ, за дълбоките ѝ прозрения като писателка, за отношението ѝ към духа на езика, когато превеждаше, но голямото ми желание е да споделя спомена си за моята леля Вера – нежна, чувствителна, изтънчена, изпълнена с обич приятелка.

Всяка смърт е едно тържество на духовния живот. До последен дъх силният ѝ дух превъзможваше съпротивата на тялото, за да дочака съзнателно края.

Вера почина един ден преди Възнесение Господне, Спасов ден. Когато духът ѝ се възнесе в светлите полета на Твореца, дано и оттам да продължи да ни дарява със своята любов и доброта, да ни вдъхва смелостта да следваме пътя си.

Следващия стих от Рудолф Щайнер посвещавам на нея и нейния живот:

Творящата светлинна същност сияе от човек към друг човек, за да изпълни с истина света. Благословията на любовта душата стопля в друга, за да създаде блаженството на световите. И пратеници на духа обединяват благословеното човешко дело със мировите цели. И щом човек, откриващ се в друг човек, успее тези две неща да съчетае, чрез топлината да душата засиява духовна светлина.*

Мир на душата ѝ.

*С обич и признателност
Паулина Павлова*

* Р.Щайнер, Мистерийни драми: том 1; Портата на посвещението, стр. 114; Прев. от немски Хр. Маринов

Обръщение на Управителния съвет

Скъпи приятели,

Както знаете, единственият постоянен доход на Антропософското общество в България е членският внос. С неговото редовно заплащане всеки член осъществява своята съпричастност към антропософския импулс. И това е най-малкото, с което той може да допринесе за съществуването и развитието на нашето Общество.

Освен редовната издръжка на обществото и ежегодната вноска в Гютеанума,

тази година през м. юни предстои така очакваното от нас посещение на Сергей Прокофиев в България.

Искаме да ви информираме, че има членове, които не са плащали членски внос повече от 3 години, че за 2006 г. е събран около 50% от членския внос, а за 2007 г. са платили само 9 души.

За това ви напомняме, че на всяко общо мероприятие се събира членски внос. Обръщаме се със специална молба и към отговорниците на групите да ни помогнат като също събират членски внос.

Предварително ви благодарим за проявеното разбиране и **активност**.

Благодарност

Сдружение "Приятели на валдорфската педагогика" изразява дълбоката си и гореща благодарност на първите дарители - Радослав Радев и Яна Сарандева, отзовали се на зова ни за помощ при създаването на първата валдорфска детска градина.

Антропософски групи**Благоевград****Работна група по приложна
Антропософия**

д-р. Стоян Везенков
тел.: 0896 - 650 563

E-mail: vezen@mbx.contact.bg

Работа по Валдорфска и лечебна педагогика, биодинамично земеделие, евритмия, антропософска медицина и др.
2700 Благоевград, бул. "Васил Левски" 13

Варна**Група "Михаелова ковачница"
(и антропософска библиотека)**

Дарина Шентова

тел.: 052 - 640 160; 051 - 106 307

През събота от 09 ч. работа по темата "Ние и съвременето".

9000 Варна,

бул. "Владислав" 132

Пловдив**Антропософска група**

Радослав Радев

тел.: 0889 472 575

E-mail: radoslav_radev@gbg.bg

през сряда от 19 часа работа по книгата на Рудолф Щайнер "Евангелието на Йоан"

София**Група "Михаел"**

Лалка Фингарова

тел.: 02 - 689 949; 02 - 980 84 64

Всяка събота от 16 ч. работа по "Антропософията като космофизика" и мистериите драми на Рудолф Щайнер, както и по темата на годината.

1000 София,

ул. "Цар Симеон" 55

**Социална художествена
терапия (Арт-терапия)**

Светла Бисерова

тел.: 02 - 988 01 78

всяка сряда от 17:30 часа

1000 София,

ул. "Цар Симеон" 55

Група "Рудолф Щайнер"

Александър Бояджиев

тел.: 02 - 873 20 27

всяка неделя от 18 часа работа по Мистериите драми на Рудолф Щайнер

1113 София,

ул. "А.П. Чехов" № 24, ет.5, ап.6

**Антропософски кръг
"Аристотел"**

Доц. д-р Иванка Кирова

Тел. 02 - 831 78 74

Два пъти месечно в четвъртък.

Работи се по свободно избрани антропософски теми.

1303 София, ул. "Брегалница" 82

**Център за духовно лечебна
педагогика "Светлина"**

Трендафила Вълчинова

GSM: 0887 - 097 552;

тел: 02 - 925 23 86

всеки четвъртък от 19 часа

**Социална художествена
терапия (Арт-терапия)**

Нина Стамова

тел: 02 - 987 53 60; 02 - 925 23 86

всеки понеделник от 18:00 часа

Стара Загора**Група "Антропос-София"**

Дора Петрова

тел: 042 - 643 500

Всяка първа и трета сряда от месеца темата на годината и Медитацията на Основополагащия Камък

6000 Стара Загора, п.к. 255

Група "Рудолф Щайнер"

Веселина Велкова

тел. 042 - 623 368

3 пъти месечно, вторник, работа по темата на годината.

"Цар Симеон" 100 вх. В ап.6

Група за начинаещи

Иглика Ангелова и Йордан Димитров

тел. 0897 657 298; 0885 059 789

Всяка седмица работа по книгата на Рудолф Щайнер "Философия на свободата".

**Социална художествена
терапия (Арт-терапия)**

Дочка Колева

тел: 042 - 621 330; 0886 824 715

Два пъти месечно в четвъртък.

Ямбол**Антропософска група
"Светлина"**

д-р Ива Манева

GSM: 0887 - 179 057

E-mail: svetlina05@abv.bg

Всяка сряда от 18 ч. работа върху темата на годината и календара на душата.

Информация

Започна записването на деца за валдорфската детска градина "Златно зрънце", която ще отвори врати тази есен. Градината се намира в кв. "Драгалевци", гр. София. За повече информация и за получаване на заявления за записване:

waldorf.bg@gmail.com

**Инициативата ELIANT
стартира електронно
гласуване**

Европейският Алианс на Инициативите за приложна антропософия (ELIANT), в кампанията си по набиране на 1 милион подписа показващи, че антропософските инициативи имат широка подкрепа, създаде механизъм за електронно гласуване на своя уебсайт www.eliand.eu. ELIANT твърди, че такава демонстрация на подкрепа е нужна за да предостави на антропософските организации, лобиращи пред институциите на ЕС за промяна на европейското законодателство, необходимата тежест за да бъдат приети на сериозно в политиката. В противен случай, би могло да има тежки последици за възможностите на антропософските организации да продължат своята дейност.

Един пример, където това вече се е случило е директива 96/5/EK на ЕС относно изкуствените витамини в бебешките храни. В резултат на тази директива Деметер Интернационал е изгубила своя търговски лиценз, тъй като предписанията на Деметер не допускат използването на изкуствени витамини в бебешките храни, което противоречи на изискванията на директивата.

Брюксел (NNA)

Редакционна колегия

Яна Добрева, Лиана Антонова, Светла Бисерова, Веселина Велкова, Васил Назъров

Адрес:

1000 София,

ул. „Цар Симеон“ 55

Светла Бисерова

тел. 980 84 64; 988 01 78

имейл: vestnik@aobg.org

уебсайт: www.aobg.org